

☒	Pro gradu -tutkielma
☐	Lisensiaatintutkielma
☐	Väitöskirja

Oppiaine	Liiketaloustiede, laskentatoimi	Päivämäärä	25.4.2005
Tekijä(t)	Katja Siltanen	Matrikkelinumero	
		Sivumäärä	102
Otsikko	Strategisen johdon laskentatoimen hyödyntäminen tuotteiden ympäristökustannusten laskennassa		
Ohjaaja(t)	KTT Vesa Partanen, KTM Erkki Vuorenmaa		

Tiivistelmä

Tutkimuksessa käsiteltiin strategisen johdon laskentatoimen hyödyntämistä tuotteiden ympäristökustannusten laskennassa. Tutkimus toteutettiin toiminta-analyttisena case-tutkimuksena. Case-organisaationa tutkimuksessa on Nokian Renkaat Oyj, jossa ei varsinaisesti hyödynnetä strategista johdon laskentatoimea. Ympäristökustannusten seurantajärjestelmä case-organisaatiossa on käytössä. Tutkimusaihetta lähestyttiin ympäristökustannusten laskentaan liittyvien ongelmien ja edellytysten valossa. Ympäristökustannusten huomiointi todettiin tarpeelliseksi tuotteiden koko elinkaaren ajalta. Aluksi tuotiin esille ympäristökustannusten määrittelyyn ja laskentaan liittyviä ongelmia ja perinteisen johdon laskentatoimen rajoitteita ympäristökustannusten laskennassa. Perinteisen johdon laskentatoimen rajoitteiksi tuotteiden ympäristökustannusten laskennassa todettiin menneisyysorientaatio, liian lyhyt aikatahtäin, kustannusten huomioinnin rajoittuminen yrityksen rajojen sisälle sekä aiheuttamisperiaatteen laiminlyönti ympäristökustannusten kohdistamisessa tuotteille. Tutkimuksessa todettiin, että perinteinen johdon laskentatoimi ei pysty tuottamaan päätöksenteon kannalta olennaista ympäristökustannusinformaatiota. Ympäristökustannusten laskennan toteuttamisessa todettiin vaadittavan myös yhteistyötä eri osastojen välillä. Tutkimuksessa käsiteltiin johdon laskentatoimen, ympäristöosaston ja tuotekehitysosaston välistä yhteistyötä ja rooleja ympäristökustannusten laskennan toteuttamisessa. Myös ongelmia ja ristiriitoja kyseisten osastojen välillä tuotiin esille.

Ympäristökustannusten laskennan ongelmiin etsittiin ratkaisuja strategisesta johdon laskentatoimesta. Tutkimuksessa käsiteltiin strategisen johdon laskentatoimen työkaluista elinkaarilaskentaa, toimintolaskentaa ja tavoitekustannuslaskentaa. Menetelmien yleistä sisältöä ja niiden ympäristökustannusten laskennalle tuomia hyötyjä tuotiin esille. Elinkaarilaskennan hyödyksi todettiin tarkastelunäkökulman laajentuminen niin, että tuotteen vastuu- ja imagokustannuksetkin saadaan huomioitua. Toimintolaskennan avulla puolestaan pystytään kohdistamaan ympäristökustannukset niiden todellisille aiheuttajille. Tavoitekustannuslaskennan hyödyksi todettiin mahdollisuus ennakoita ja ehkäistä ympäristökustannuksia jo tuotekehitysvaiheessa, jossa suurimman osan tuotteen koko elinkaaren aikaisista ympäristökustannuksista todettiin sitoutuvan. Case-luvussa tuotiin esille Nokian Renkaiden ympäristökustannusten laskennan nykytilaa ja ongelmia. Lisäksi tuotiin esille osastojen välistä yhteistyötä ja rooleja ympäristökustannusten laskennassa ja ympäristöasioiden hoitamisessa. Strategisen johdon laskentatoimen hyötyjä analysoitiin case-organisaation ympäristökustannusten laskennan nykytilanteen pohjalta.

Asiasanat	Ympäristökustannus, strateginen johdon laskentatoimi, elinkaarilaskenta, toimintolaskenta, tavoitekustannuslaskenta
Muita tietoja	